

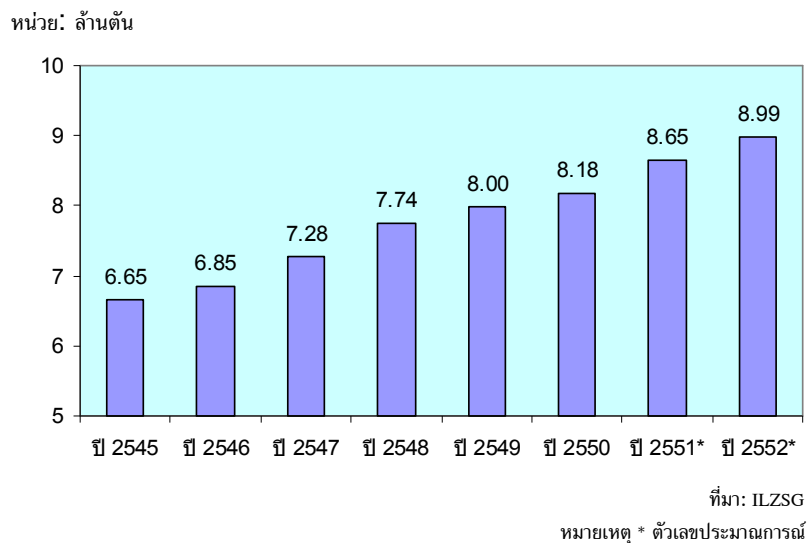

รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมตะกั่วและสังกะสีปี 2551

กิตติพันธุ์ บางยี่ขัน
กลุ่มอุตสาหกรรมโลหการ

อุตสาหกรรมตะกั่ว

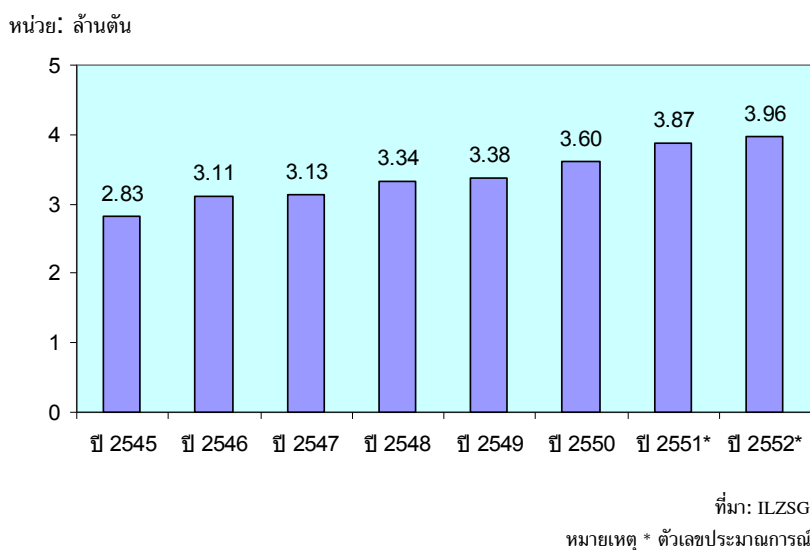
ความต้องการใช้โลหะตะกั่วทั่วโลกในปี 2551 คาดว่าจะมีปริมาณสูงถึง 8.65 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งมีปริมาณการใช้ 8.18 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ดังแสดงในรูปที่ 1 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการใช้โลหะตะกั่วที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในประเทศจีนซึ่งการบริโภคมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 19 โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งใช้ตะกั่วเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตแบตเตอรี่ทั้งประเภทสำหรับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถจักรยานไฟฟ้า (E-bike) และจากความต้องการใช้ภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นผนวกกับการออกมาตรการจำกัดการส่งออกของรัฐบาลจีนส่งผลให้ปริมาณการส่งออกโลหะตะกั่วของประเทศจีนในช่วงที่ผ่านมามีการลดลงอย่างมาก จากปี 2549 ที่มียอดการส่งออกสุทธิปริมาณกว่า 500,000 ตัน กลับลดลงเหลือเพียง 200,000 ตันในปี 2550 สำหรับในปี 2551 คาดว่าตัวเลขการส่งออกโลหะตะกั่วของประเทศจีนจะมีปริมาณ 40,000 ตัน และอาจไม่มีปริมาณการส่งออกสุทธิเลยในปี 2552

รูปที่ 1 ปริมาณความต้องการใช้โลหะตะกั่วของโลกระหว่างปี 2545-2552

ปริมาณการใช้โลหะตะกั่วในภูมิภาคอื่นๆ ของโลกส่วนใหญ่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะประเทศเกาหลี อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา และอินเดียที่ตลาดรถจักรยานไฟฟ้ามีการขยายตัวอย่างมาก แต่สำหรับภูมิภาคยุโรปคาดว่าความต้องการใช้โลหะตะกั่วจะลดลงประมาณร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปี 2550 ซึ่งเป็นปริมาณการใช้ที่ต่ำที่สุดในรอบ 14 ปี เนื่องจากผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ถดถอย อย่างไรก็ตาม สำหรับปี 2552 คาดว่าความต้องการใช้โลหะตะกั่วทั่วโลกจะยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 4 หรือคิดเป็นปริมาณการใช้ทั้งสิ้น 8.99 ล้านตัน

การผลิตแร่ตะกั่วของผู้ประกอบการเหมืองแร่ตะกั่วทั่วโลกในปี 2551 คาดว่าจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 เทียบกับปีที่ผ่านมา หรือคิดเป็นเนื้อโลหะในแร่ทั้งสิ้น 3.87 ล้านตัน ดังแสดงในรูปที่ 2 ผลประกอบการที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการขยายการผลิตของเหมืองแร่ตะกั่วในประเทศแคนาดา จีน อินเดีย รัสเซีย เม็กซิโก และโบลิเวีย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลผลิตแร่ตะกั่วของประเทศออสเตรเลียและโปแลนด์จะมีปริมาณลดลง เนื่องจากการผู้ประกอบการเหมืองแร่จำนวนหนึ่งหยุดประกอบกิจการ สำหรับการผลิตแร่ตะกั่วในปี 2552 คาดว่าจะยังคงมีปริมาณเพิ่มขึ้นเล็กน้อยประมาณร้อยละ 2.3 หรือคิดเป็นเนื้อโลหะในแร่ 3.96 ล้านตัน

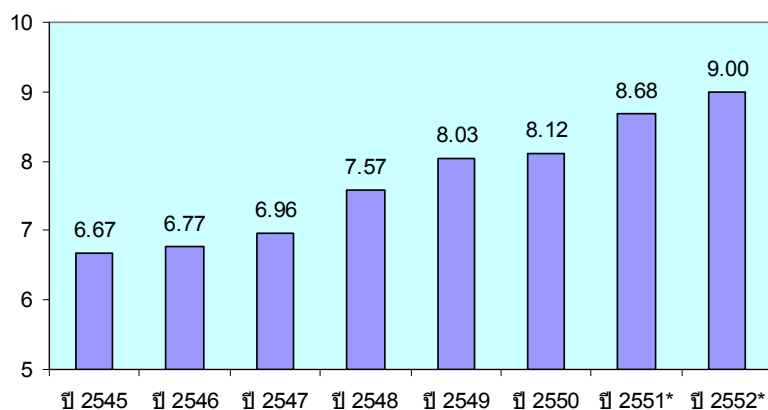
รูปที่ 2 ปริมาณการผลิตแร่ตะกั่วของโลกระหว่างปี 2545-2552

การผลิตโลหะตะกั่วทั่วโลกในปี 2551 คาดว่าจะมีปริมาณ 8.68 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 6.8 อันเป็นผลเนื่องมาจากการขยายการผลิตในประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา เบลเยียม รัสเซีย สหราชอาณาจักร อินเดีย คาซัคสถาน และเกาหลี เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีโรงงานผลิตตะกั่วแห่งใหม่อีกหลายรายที่เริ่มเปิดดำเนินการในปีนี้ เช่น โรงงานที่เมืองเจียงซี และซานซี ประเทศจีน ที่มีกำลังการผลิต 80,000 ตันต่อปี และโรงงานที่ประเทศมองโกเลีย ที่มีกำลังการผลิต 100,000 ตันต่อปี โดยการผลิตมากกว่าครึ่งเป็นการนำซากแบตเตอรี่เก่าที่ผ่านการใช้งานแล้วกลับมาหลอมใหม่ สำหรับในปี 2552 คาดว่าปริมาณการผลิตโลหะตะกั่วจะยังคงเพิ่มขึ้นเป็น 9.00 ล้านตัน หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.7 เมื่อเทียบกับปีนี้ ดังแสดงในรูปที่ 3

เมื่อพิจารณาปริมาณโลหะตะกั่วในคลังสินค้าของตลาดโลหะลอนดอน (London Metal Exchange: LME) พบว่า มีปริมาณค่อนข้างผันผวนจากเดิมในปี 2550 ที่มีปริมาณคงเหลือเพียง 23,000 ตัน แต่กลับเพิ่มขึ้นจนมีปริมาณมากกว่า 100,000 ตันในช่วงกลางปี และลดลงเหลือ 65,000 ตันในปัจจุบัน ซึ่งหากเปรียบเทียบปริมาณการผลิตและปริมาณความต้องการใช้โลหะ

ตะกั่วของปี 2551 แล้ว คาดว่าจะมีโลหะตะกั่วที่ผลิตได้มากกว่าปริมาณการใช้ประมาณ 30,000 ตัน สำหรับในปี 2552 มีแนวโน้มว่าตัวเลขการผลิตและการใช้จะมีปริมาณใกล้เคียงกันดังแสดงในรูปที่ 4

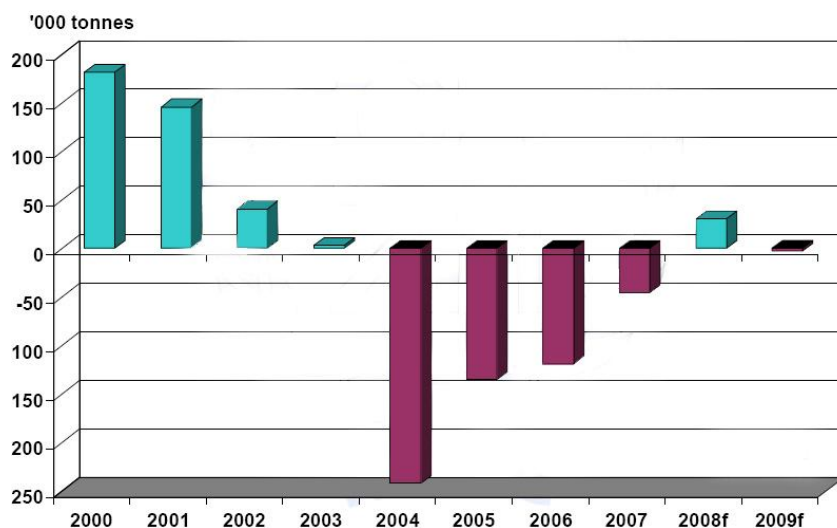
หน่วย: ล้านตัน

ที่มา: ILZSG

หมายเหตุ * ตัวเลขประมาณการ

รูปที่ 3 ปริมาณการผลิตโลหะตะกั่วของโลกระหว่างปี 2545-2552

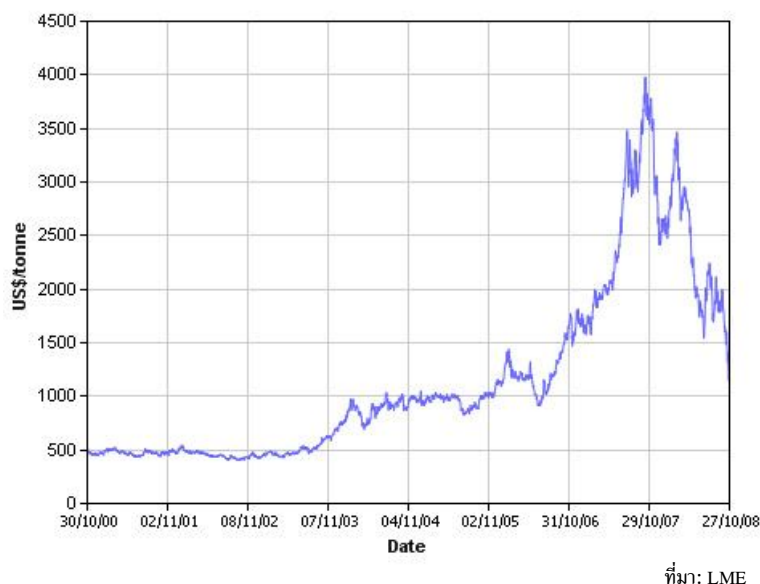

ที่มา: ILZSG

หมายเหตุ f = ตัวเลขประมาณการ

รูปที่ 4 สมดุลย์ของปริมาณโลหะตะกั่วที่ผลิตได้เทียบกับความต้องการใช้ ปี 2545-2552

สำหรับราคาโลหะตะกั่วในตลาดโลกมีการปรับตัวลงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมาซึ่งราคาเพิ่มขึ้นสูงเป็นประวัติการณ์จนเกือบถึง 4,000 เหรียญสหรัฐต่อตัน แต่จากสภาพเศรษฐกิจที่เป็นปัญหาอยู่ทั่วโลกในปีนี้ ทำให้ขณะนี้โลหะตะกั่วมีการลดราคาลงอย่างต่อเนื่องจนต่ำกว่าระดับ 1,500 เหรียญสหรัฐต่อตัน และอาจลดต่ำลงจนถึง 1,000 เหรียญสหรัฐต่อตัน ซึ่งเป็นระดับเดียวกันกับราคาของโลหะตะกั่วในช่วงปี 2548 แต่อย่างไรก็ตาม ราคาดังกล่าว ยังคงสูงกว่าในช่วง 5 ปีก่อนซึ่งโลหะตะกั่วมีราคาเพียง 500 เหรียญสหรัฐต่อตัน ดังแสดงในรูปที่ 5

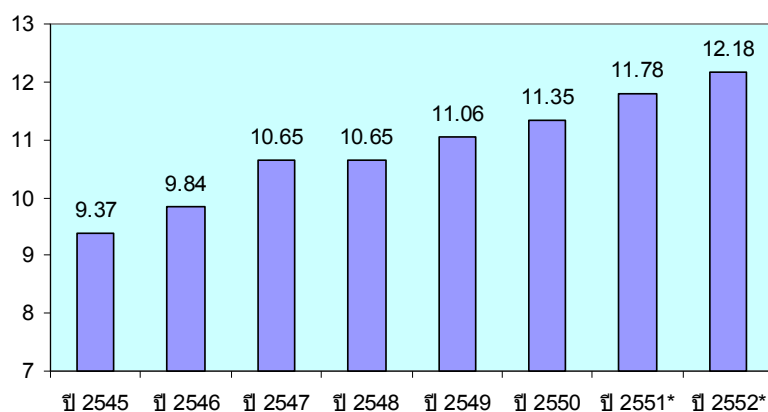
รูปที่ 5 ราคาโลหะตะกั่วในตลาดโลกระหว่างปี 2543-2551

อุตสาหกรรมตะกั่วของประเทศไทยในปี 2551 มีแนวโน้มใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการใช้โลหะตะกั่วซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตแบตเตอรี่รถยนต์ไม่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น อันเป็นผลจากสภาพเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยและการเมืองภายในประเทศที่ไม่มีความชัดเจน โดยคาดว่าจะการใช้โลหะตะกั่วจะมีปริมาณทั้งสิ้นประมาณ 145,000 ตัน ใกล้เคียงกับความต้องการใช้ในปี 2550 ที่มีปริมาณ 144,800 ตัน การผลิตโลหะตะกั่วของประเทศไทยในปัจจุบันมีผู้ประกอบการ 7 ราย คาดว่าในปี 2551 จะสามารถผลิตโลหะตะกั่วได้ประมาณ 75,000 ตัน โดยใช้ซากแบตเตอรี่เก่าเป็นวัตถุดิบทั้งหมด เนื่องจากไม่มีผู้ประกอบการเหมืองแร่ตะกั่วที่เปิดดำเนินการ อย่างไรก็ตามในช่วงกลางปีบริษัท กาญจนบุรีเอ็กซ์โพลเรชั่นแอนด์ไมนิ่ง จำกัด (KEMCO) ได้รับอนุญาตจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ให้แต่งแร่ตะกั่วซึ่งเก็บไว้ในเขตเหมืองแร่เดิมได้ โดยจะใช้เวลาแต่งแร่ทั้งหมดประมาณ 12 เดือน ทำให้คาดว่าจะมีผลผลิตแร่ตะกั่วของบริษัทฯ ในปีนี้และปี 2552 คิดเป็นเนื้อตะกั่วประมาณ 4,000 และ 5,200 ตัน ตามลำดับ สำหรับแนวโน้มของอุตสาหกรรมตะกั่วของประเทศไทยในปี 2552 คาดว่า จะยังคงระดับเดิมเมื่อเทียบกับปีนี้ตามสภาพเศรษฐกิจที่หดตัว โดยความต้องการใช้และการผลิตโลหะตะกั่วจะมีปริมาณ 150,000 และ 76,000 ตัน ตามลำดับ

อุตสาหกรรมสังกะสี

ในปี 2551 คาดว่าจะมีความต้องการใช้โลหะสังกะสีทั่วโลกประมาณ 11.78 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ที่มีการใช้ปริมาณ 11.35 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ดังแสดงในรูปที่ 6 ทั้งนี้เนื่องจากความเติบโตทางอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของจีนซึ่งมีความต้องการใช้โลหะสังกะสีเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 13.2 อย่างไรก็ตามในภูมิภาคอื่นๆ ของโลกกลับมีแนวโน้มการใช้ลดลงโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศยุโรปที่ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ส่งผลกระทบโดยตรงกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้โลหะสังกะสีเป็นวัตถุดิบ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ และก่อสร้าง เป็นต้น โดยคาดว่าความต้องการใช้โลหะสังกะสีของประเทศสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศยุโรปในปีนี้จะมียังมีปริมาณลดลงร้อยละ 3 และ 2.3 ตามลำดับ

หน่วย: ล้านตัน

ที่มา: ILZSG

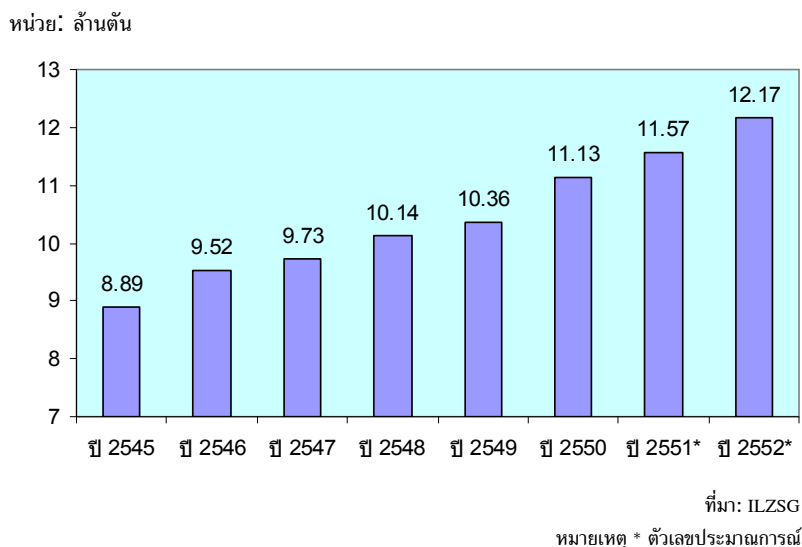
หมายเหตุ * ตัวเลขประมาณการ

รูปที่ 6 ปริมาณความต้องการใช้โลหะสังกะสีของโลกระหว่างปี 2545-2552

สำหรับในปี 2552 คาดว่า ความต้องการใช้โลหะสังกะสีจะมีปริมาณ 12.18 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 ดังแสดงในรูปที่ 6 อันเป็นผลมาจากสภาพเศรษฐกิจทั่วโลกที่อยู่ในภาวะหดตัว โดยเฉพาะในทวีปยุโรปและอเมริกา แม้ว่าประเทศในกลุ่มเอเชีย เช่น จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ซาอุดีอาระเบีย และเวียดนาม จะมีแนวโน้มการใช้โลหะสังกะสีที่เพิ่มขึ้น แต่ประเทศจีนที่เป็นผู้ใช้รายใหญ่อาจมีปริมาณการใช้โลหะสังกะสีเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 7.6 เนื่องจากมีสัญญาณแสดงให้เห็นว่ากลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ใช้สังกะสี เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมชุบเคลือบโลหะ และอุตสาหกรรมผลิตเหล็กแผ่นเคลือบสังกะสีเริ่มชะลอปริมาณการผลิต

อุตสาหกรรมเหมืองแร่สังกะสีในปี 2551 คาดว่าจะมีผลผลิตคิดเป็นเนื้อโลหะสังกะสีปริมาณ 11.57 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 3.9 ดังแสดงในรูปที่ 7 ซึ่งแม้ว่าเหมืองแร่ส่วนใหญ่ในประเทศออสเตรเลียจะลดการผลิตลง แต่เหมืองแร่สังกะสีในภูมิภาคอื่นๆ ยังมี

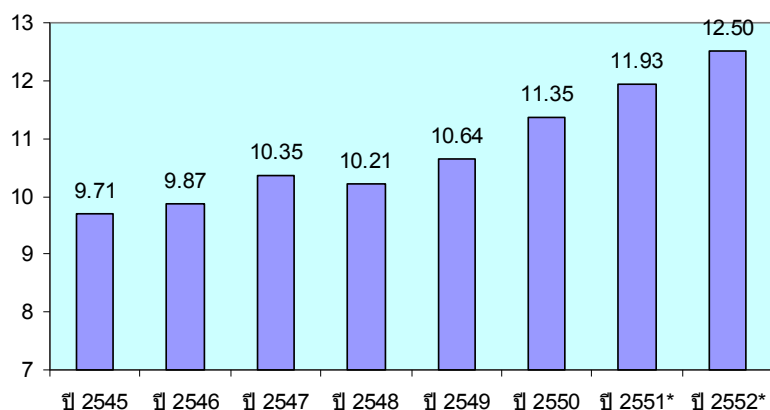
ปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น จีน อินเดีย คาซัคสถาน อิหร่าน โบลิเวีย เม็กซิโก เปรู และโปรตุเกส เป็นต้น สำหรับในปี 2552 คาดว่า ปริมาณการผลิตแร่สังกะสีจะยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 เนื่องจากมีเหมืองแร่หลายแห่งที่มีโครงการจะเปิดดำเนินการอีกครั้ง เช่น เหมือง Talvivaara ในฟินแลนด์ เหมือง Aguas Tenidas ในสเปน และเหมือง Xstrata ในแคนาดา เป็นต้น

รูปที่ 7 ปริมาณการผลิตแร่สังกะสีของโลกระหว่างปี 2545-2552

การผลิตโลหะสังกะสีทั่วโลกในปี 2551 คาดว่าจะมีปริมาณทั้งสิ้น 11.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากการขยายกำลังการผลิตและเปิดโรงงานผลิตโลหะสังกะสีแห่งใหม่หลายรายโดยเฉพาะในประเทศจีน เช่น โรงงานในเมืองอันฮุยที่กำลังการผลิตสูงถึง 200,000 ตันต่อปี โรงงานในเมืองยูนนาน เสฉวน และหูหนาน ที่กำลังการผลิต 100,000 ตันต่อปี รวมทั้งโรงงานผลิตโลหะสังกะสีขนาด 100,000 ตันต่อปี ในประเทศมองโกเลีย ทำให้การผลิตโลหะสังกะสีของประเทศจีนในปี 2551 และปี 2552 คาดว่าจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 และ 7.5 ตามลำดับ นอกจากนี้ในประเทศอินเดียยังมีการเปิดโรงงานผลิตโลหะสังกะสีของบริษัท Hindustan Zinc ขนาด 170,000 ตันต่อปี อีก 2 แห่ง ทำให้คาดว่าปริมาณการผลิตโลหะสังกะสีของอินเดียในปีนี้จะเพิ่มขึ้นสูงถึง 640,000 ตัน ซึ่งมากกว่าปริมาณการผลิตในปี 2548 ถึง 2 เท่า สำหรับการผลิตโลหะสังกะสีในปี 2552 ยังคงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในทุกภูมิภาคทั่วโลก เช่น ประเทศเบลเยียม ฝรั่งเศส สเปน จีน อินเดีย อิหร่าน ญี่ปุ่น เกาหลี และเปรู เป็นต้น โดยคาดว่าจะมีปริมาณการผลิตโลหะสังกะสีทั้งสิ้น 12.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีนี้ร้อยละ 4.8 ดังแสดงในรูปที่ 8

หน่วย: ล้านตัน

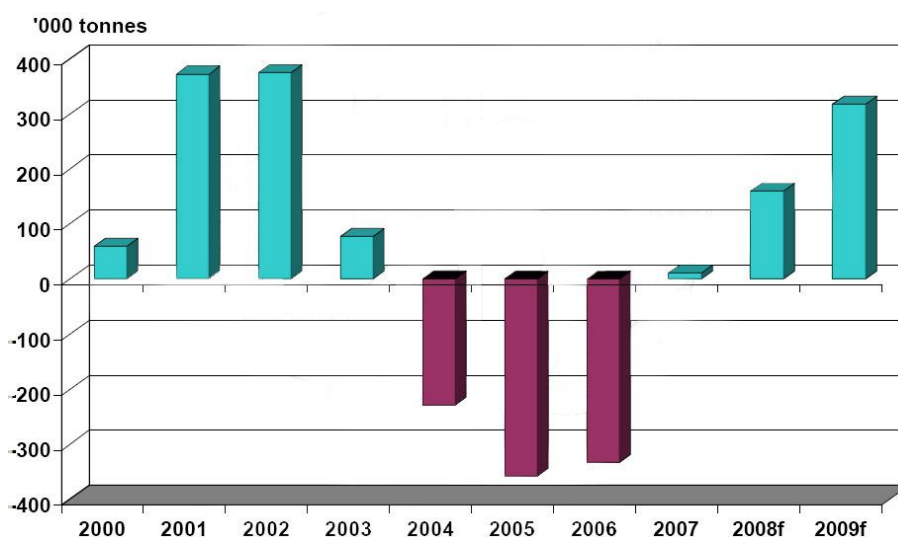

ที่มา: ILZSG

หมายเหตุ * ตัวเลขประมาณการ

รูปที่ 8 ปริมาณการผลิตโลหะสังกะสีของโลกระหว่างปี 2545-2552

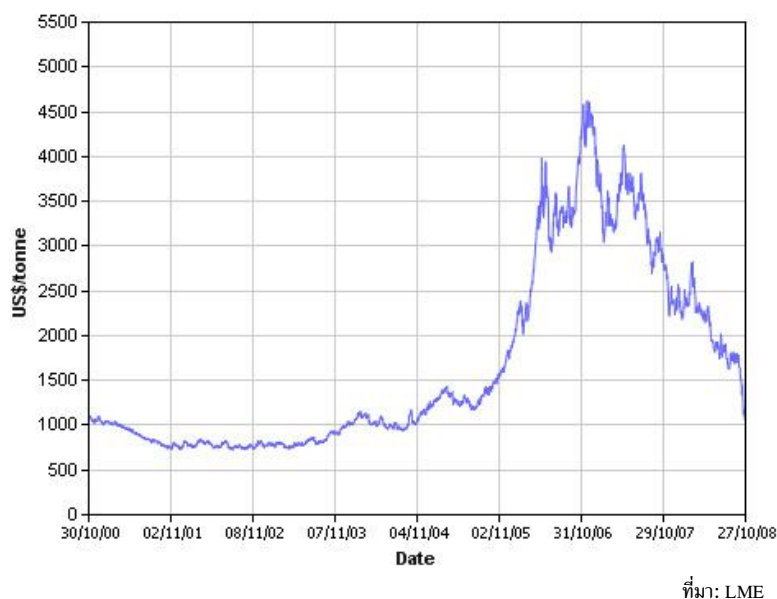
ปัจจุบันโลหะสังกะสีในคลังสินค้าของตลาดโลหะลอนดอนมีปริมาณทั้งสิ้นกว่า 162,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากในช่วงต้นปีถึง 73,000 ตัน และเมื่อเปรียบเทียบปริมาณการผลิตและปริมาณความต้องการใช้โลหะสังกะสีของปี 2551 พบว่าจะมีโลหะสังกะสีที่ผลิตได้มากกว่าปริมาณการใช้ประมาณ 150,000 ตัน และจนถึงสิ้นปี 2552 คาดว่าจะมีปริมาณโลหะสังกะสีที่ผลิตได้มากกว่าการใช้สูงถึง 300,000 ตัน ดังแสดงในรูปที่ 9 ซึ่งตัวเลขการผลิตที่มีปริมาณสูงกว่าความต้องการใช้ที่ค่อนข้างมากดังกล่าวส่งผลให้ราคาโลหะสังกะสีมีการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง จากที่เคยขึ้นไปสูงกว่า 4,500 เหรียญสหรัฐต่อตันในช่วงปลายปี 2549 กลับลดลงเหลือเพียง 1,100 เหรียญสหรัฐต่อตันซึ่งเป็นระดับราคาเดียวกันกับช่วง 3 ปีก่อนหน้านี้ ดังแสดงในรูปที่ 10

ที่มา: ILZSG

หมายเหตุ f = ตัวเลขประมาณการ

รูปที่ 9 สมดุลย์ของปริมาณโลหะตะกั่วที่ผลิตได้เทียบกับความต้องการใช้ ปี 2545-2552

รูปที่ 10 ราคาโลหะสังกะสีในตลาดโลกระหว่างปี 2543-2551

อุตสาหกรรมสังกะสีของประเทศไทยในปี 2551 คาดว่าจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 9 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยมีการใช้โลหะสังกะสีประมาณ 110,000 ตัน ซึ่งกลุ่มอุตสาหกรรมหลักที่ใช้สังกะสีเป็นวัตถุดิบ ได้แก่ อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นเคลือบสังกะสีและอุตสาหกรรมยานยนต์ ปัจจุบันการผลิตโลหะสังกะสีของประเทศไทยมีผู้ผลิตเพียงรายเดียวคือ บริษัท ฝาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ซึ่งใช้วัตถุดิบแร่สังกะสีจากเหมืองแม่สวดและแร่สังกะสีนำเข้าจากต่างประเทศ โดยในปีนี้บริษัทฯ วางแผนการผลิตโลหะสังกะสีประมาณ 100,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 99,300 ตัน คิดเป็นร้อยละ 7 สำหรับการประกอบกิจการเหมืองแร่สังกะสีที่เหมืองแม่สวดคาดว่าจะมีปริมาณแร่ที่ผลิตได้คิดเป็นเนื้อโลหะประมาณ 40,000 ตัน ลดลงจากปี 2550 ร้อยละ 3.8 และเพื่อเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะแร่สังกะสีภายในประเทศซึ่งมีปริมาณสำรองลดลงมาก บริษัทฯ จึงได้ปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยนำฝุ่นเตาหลอมไฟฟ้าที่ได้จากอุตสาหกรรมเหล็กซึ่งมีสังกะสีเป็นส่วนประกอบมาใช้เป็นวัตถุดิบทดแทนแร่สังกะสี โดยวางแผนจะใช้ฝุ่นเหล็กดังกล่าวเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตประมาณ 10,000 ตันต่อปี สำหรับแนวโน้มของอุตสาหกรรมสังกะสีของประเทศไทยในปี 2552 คาดว่าจะคงตัวอยู่ในระดับเดียวกันกับปีนี้ เนื่องจากปัญหาการชะลอตัวของเศรษฐกิจทั่วโลก ดังนั้นความต้องการใช้โลหะสังกะสี การผลิตโลหะสังกะสี และการผลิตแร่สังกะสีคาดว่าจะมีปริมาณ 115,000 ตัน 100,500 ตัน และ 40,000 ตัน ตามลำดับ